

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Zápis o části státní závěrečné zkoušky Obhajoba bakalářské práce

Akademický rok: 2023/2024

Jméno a příjmení studenta: Zuzana Špinková
Identifikační číslo studenta: 49848960

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Východoevropská studia
ID studia: 667069

Název práce: Queer tematika v ukrajinské literatuře
Pracoviště práce: Ústav východoevropských studií (21-UVES)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí práce: Mgr. Tereza Chlaňová, Ph.D.
Oponent(i): doc. Tetiana Sverdan, CSc.
Datum obhajoby: 12.06.2024   **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh zkoušky: Studentka představila svou práci, v níž se zabývala queer tematikou v ukrajinské literatuře. Jde o novou tematiku v literární vědě, studentka vytvořila literárně-historický přehled a snažila se postihnout hlavní milníky tématu. Zařadila i díla s implicitními queer obsahy. V úvodu se věnuje metodologii, zejména M. C. Putny a západní vědy. V hlavní části je nástin vývoje tématu ve světové a ukrajinské literatuře. Podrobněji se věnuje dílu Olese Barliha. Na závěr přeložila některé ukázky.

Vedoucí práce dr. Chlaňová konstatovala, že práce je mimořádně kvalitní, byla vypracována velmi samostatně. Téma je v ukrajinském kontextu málo probádané. Části práce jsou výborně propojené a vybalancované, ukrajinská část je nejoriginálnější a je dobře zapojena do světového kontextu. Autorka zmapovala nejen dané téma, ale prokázala i znalosti obecných procesů ukrajinské literatury. Akcent je na poslední desetiletí. Autorka se zaměřila i na různé projekty, které se této problematice věnují. Analyzovala konkrétní texty, cenná je i příloha s překlady a rozhovory s O. Berlihem.

Otázka: 1. Které části práce jsou "nejkřehčí", kde vidí její rezervy. 2. Zda plánuje další spolupráci s O. Barlihem. Navrhuje hodnocení výborně.

Byl přečten posudek oponentky doc. Sverdan. Autorka vyplňuje mezery jak v české, tak ukrajinské kultuře. Práce je přínosná pro další badatele, práce je výborně zpracována, cenné jsou překlady a rozhovory. Otázky: 1. Hodlá pokračovat ve zkoumání problematiky? Navrhuje hodnocení výborně.

Studentka se domnívá, že bylo možno zapojit více autorů a děl, včetně exilových. Hodně prostoru věnovala i reinterpretaci klasických autorů, méně prostoru zbylo na současná díla. V budoucnu by se chtěla věnovat O. Barlihovi, chtěla by vydat sborník ukrajinských queer textů, zmapovat související politickou situaci.

Dr. Rajnochová se otázala, jaký byl hlavní cíl práce a k jakým závěrům dospěla. Studentka chtěla vytvořit literárněhistorický přehled, vedlejší cíl bylo aplikovat na dílo Barliho teoretické poznatky. Závěr je, že ukrajinská queer literatura kopíruje trendy v západní literatuře, ale má svá specifika.

Dr. Rajnochová se zeptala na definici queer literatury, na kritéria výběru. Studentka se snažila zahrnout od všeho trochu. Queer literaturu definuje jako literaturu zaměřenou na tuto tematiku, bez ohledu na to, zda autor patří ke komunitě či ne.

Dr. Rajnochová se zeptala, zda ke queer literatuře patří i literatura se záporným pohledem. Studentka by taková díla do queer literatury neřadila, obvykle jde o okrajová témata.

Dr. Kosáková se otázala na vzdálenější literaturu a její implicitní queer prvky. Studentka připomněla pojmy signál a maska a uvedla příklady kultu přátelství a krásy v daném literárním i biografickém kontextu. Dr. Kosáková upozornila na možnost nadinterpretace. Dr. Chlaňová se domnívá, že studentka tuto problematiku v práci dobře pojala.

Dr. Rajnochová se zeptala, zda existuje antiqueer literatura.

Studentka v tomto směru nebadala, připomněla postmoderní autory, kteří používají negativní obrazy homosexuálů, což neznamená, že autoři jsou antiqueer.

Dr. Chlaňová připomněla odpor žitomirských autorů od 90. letech proti postmoderně a západním trendům, jejichž součástí je propagace homosexuality, šlo o konflikt při utváření ukrajinské identity. Studentka se zmínila o útocích pravicových skupin na vydanou queer antologii.

Dr. Rajnochová připomněla roli státu.

Dr. Příhoda se zajímal, zda závěry práce budou publikovány a zda bude pokračovat v magisterském studiu. Studentka by chtěla závěry publikovat, na magisterské studium se hlásí do Heidelbergu. Otázka na současný stav otázky v literatuře, např. postavení těchto lidí v armádě apod. Studentka sdělila, že existují queer periodika, překládají se komiksy, po dílech posledních let nepátrala, ale výrazné dílo nezaznamenala. Dr. Příhoda se zeptal, zda je rozdíl v regionálním přijetí této problematiky. Studentka sdělila, že např. negativní reakce na antologii se objevovaly z nejrůznějších měst. Dr. Příhoda se dotázal na vlivy Ruska a zda dochází k vymezování proti Rusku. Studentka sdělila, že O. Barlich spolupracoval i s ruskými queer autory, snaží se lidi spojovat. V současné době se hledají spojenci spíše na Západě.

Dr. Štoll připomněl lotyšské teoretiky této problematiky a nabídl na ně kontakt.

Komise se shodla na hodnocení výborně.

Klasifikace obhajoby: výborně (1)

Předseda komise: Příhoda Marek, PhDr., Ph.D. ....

Členové komise: Štoll Pavel, Mgr., Ph.D. ....

Kosáková Hana, Mgr., Ph.D. ....

Rajnochová Natalie, PhDr. Mgr. et Mgr.,
Ph.D. ....

Byl/a jsem seznámen/a s protokolem:.....